

Uuno Kailaan jalanjäljillä

Kun olin kuudentoista, sain isältäni joululahjaksi Uuno Kailaan *Runoja* -kokoelman. Koko joululoman ahmin sitä, luin ja itkin, itkin ja luin. Kailaan runot koskettivat sellaisia sisikuntani halkeamia, joiden syntysystä en tietoisella tasolla tuolloin vielä tiennyt mitään. Ymmärsin vain, että olin jollain lailla kiinni Uunossa kuin kaksoslapset äitinsä vatsassa. Syyt silloin niin hämmentäviin tuntemuksiini aukenivat minulle vasta vuosikymmeniä myöhemmin.

Oppikoulussa kirjoitin lähes kaikki aineet tai pidin esitelmät jostain Kailaan tematiikkaan liittyvästä. *Uni*, *Rampa poika*, *Talo*, *Viulu* ja *Synkkä metsä* saivat aivonystyräni surisemaan henkeä haukkoen. Hain opiskelemaan kirjallisuutta ja Suomen historiaa. Jenny Liljan runouden ja eksistentialismin yhteyksiä en tuolloin vielä täysin sisäistänyt. Jokin kuitenkin kellui nuoruuden runoilijani ja minun välillä ikään kuin ulospääsyään odottaen. Tehtyäni harjoitustöitä Kailaasta minulle alkoi vähitellen aueta uudenlainen maailma: runo on elämä ja elämä on runo.

Vuosikymmeniä myöhemmin sain perunkirjoituksessa tietää, etten ollutkaan vanhempieni lapsi, vaan hyljätty ja poisannettu lapsi. Siinä hetkessä minulle valkeni kaikki: meillä Uunon kanssa oli sama tuskainen menneisyys, samat syvät, vertatihkuvat haavat sisikunnassamme. Heti kun elämäntilanne mahdollisti uuden vaiheen, jätin entisen elämäni ja muutin Kailaan koulukaupunkiin Heinolaan. Istuin Jyrängönkosken kuohuja kuunnellen samoilla Harjupaviljongin portailla, joissa koululainen Uno Salonen hahmotteli ihkaensimmäisiä runoelmiaan. Sinä hetkenä tajuntani valaistui: tiesin että tulen kirjoittamaan Uunosta kirjan. Vaihtoehtoista polkua yhteisen matkamme jatkumiselle en enää nähnyt.

Viimeiset pari vuotta olen kulkenut polkuamme välillä lähes hurmoksessa kiitäen, välin taas käppyräisiin esteisiin kompastellen, polvet ruvella ja tuska sydänelässä läikähdellen - meidän molempien tähden.

Heinolassa 25.11.2018 **Marija Vantti**

Kuvia tutkimusmatkaltani Nizzasta lokakuulta 2018

Nizzan ranta ei ole juuri muuttunut vuodenvaihteesta 1932-33, jolloin Kailas käyskenteli samoissa maisemissa.

Nizzan luterilainen kirkko, jossa Kailas kävi viimeisenä joulunaan jouluaamun hartaudessa.

Sanatorio Villa Constancon rakennus, jossa Kailas vietti viimeiset kuukautensa ja kuoli 21.3.1933.

St Barthelemy'n kukkulan kiertävää polkua Kailas käyskenteli Sanatoriostaan käsin.